

CENY DETALICZNE WARZYW W POLSCE I W WYBRANYCH KRAJACH EUROPEJSKICH

Wioleta Sobczak, Lilianna Jabłońska

Samodzielna Pracownia Organizacji i Ekonomiki Ogrodnictwa
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Kierownik pracowni: prof. dr hab. Lilianna Jabłońska

Słowa kluczowe: ceny detaliczne, warzywa, Polska, Unia Europejska
Key words: retail prices, vegetables, Poland, European Union

S y n o p s i s. W pracy dokonano poziomej oraz pionowej analizy porównawczej cen detalicznych warzyw w Polsce i w wybranych krajach europejskich. Analizowano zróżnicowanie cen pomiędzy krajami na tle zróżnicowania poziomu zamożności, dynamikę ich zmian w wybranych krajach oraz relacje cen wybranych gatunków warzyw. Szeregi czasowe dotyczące relatywnych cen produktów ogrodniczych w postaci indeksów cen i wartości PKB przypadającego na jednego mieszkańca pochodzą z Eurostatu, Głównego Urzędu Statystycznego oraz publikacji Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej-Państwowego Instytutu Badawczego (IERiGŻ-PIB). Okres badawczy obejmuje lata 2004-2012, czyli po wejściu Polski do Unii Europejskiej (UE). Badania wykazały, że na europejskich rynkach występuje tendencja wzrostowa cen detalicznych warzyw, której towarzyszył wzrost produktu krajowego brutto (PKB) *per capita*, a siła współzależności obu zmiennych była wyższa w krajach o niższym poziomie zamożności.

WSTĘP

Cena nabywanego przez konsumenta dobra stanowi dla niego wydatek pieniężny oraz jest kosztem związanym z nabywanym towarem lub usługą [Kotler 1994, s. 411-417]. Przez funkcję informacyjną oraz bodźcową jest ona ważnym elementem w procesie podejmowania decyzji przez wszystkich uczestników rynku, zarówno konsumentów, jak i producentów oraz pośredników. Ceny produktów rolnych płacone przez konsumenta kształtowane są poprzez relację podaży i popytu na poziomie sprzedaży detalicznej. Jak wynika z badań, corocznie nominalne ceny żywności ulegają wzrostowi, przy czym ze względu na specyfikę tej gałęzi gospodarki ceny produktów rolnych, w tym ogrodniczych, podlegają znacznym wahaniom [Świetlik 2008, Jabłońska, Brejtkopf, Olewnicki 2012, Sobczak Jabłońska 2014]. Wielokrotnie wyjaśniano przyczyny wzrostu poziomu cen żywności. Do najczęściej powtarzanych należały bardzo szybko rosnący popyt w gospodarkach wschodzących, niskie zbiory produktów w krajach będących ich głównym producentem, dynamiczny wzrost kosztów produkcji, wprowadzenie przez niektóre państwa ograniczeń w eksporcie i imporcie [von Braun 2007, Mitchell 2008, Hebling i in. 2008, Leoning i in. 2009].

Wpływający na poziom cen popyt na produkty żywnościowe jest determinowany wieloma czynnikami, jednak do najważniejszych z nich należą dochody konsumentów, które przekształcają się w realną siłę nabywczą [Świetlik 2008, s. 68-91]. Rozwój konsumpcji w długim okresie może wskazywać na poprawę poziomu życia społeczeństwa, który powiązany jest z postępowaniem oraz rozwojem gospodarczym kraju [Dziedzic 2008]. W wielu przypadkach konsumpcja uznawana jest za podstawowy wyróżnik współczesnego społeczeństwa. W ocenie rynku ważnym miernikiem jest nie tylko poziom, ale także struktura wydatków konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych, umożliwiającą poznanie podobieństw i różnic w poziomie życia poszczególnych gospodarstw domowych oraz pozwalającą ocenić poziom życia całego społeczeństwa [Zalega 2011], na który wpływ ma zarówno poziom dochodów rozporządzalnych, jak i poziom cen. Standard życia ludności w Polsce oraz krajach członkowskich UE charakteryzuje się zróżnicowaniem przestrzennym, które związane jest ze zróżnicowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych państw [Kozera, Kozera 2011], na co wpływ ma wiele zmiennych czynników zarówno ilościowych, jak i jakościowych [Stec 2004]. Jak wykazały badania przeprowadzone przez Marlenę Piekut [2013], struktura konsumpcji w sektorze gospodarstw domowych w Polsce w porównaniu do krajów europejskich nie wypada korzystnie. Udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w naszym kraju w 2010 roku był o około 7 p.p. wyższy niż średni udział w UE wynoszący 13%. Tym samym w Polsce udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe, w tym na warzywa, był jednym z najwyższych wśród 21 analizowanych krajów. Celem badań jest określenie, czy i w jakim stopniu występuje zróżnicowanie cen detalicznych warzyw pomiędzy Polską a wybranymi krajami europejskimi o różnym poziomie zamożności oraz jak zmieniła się sytuacja polskiego konsumenta.

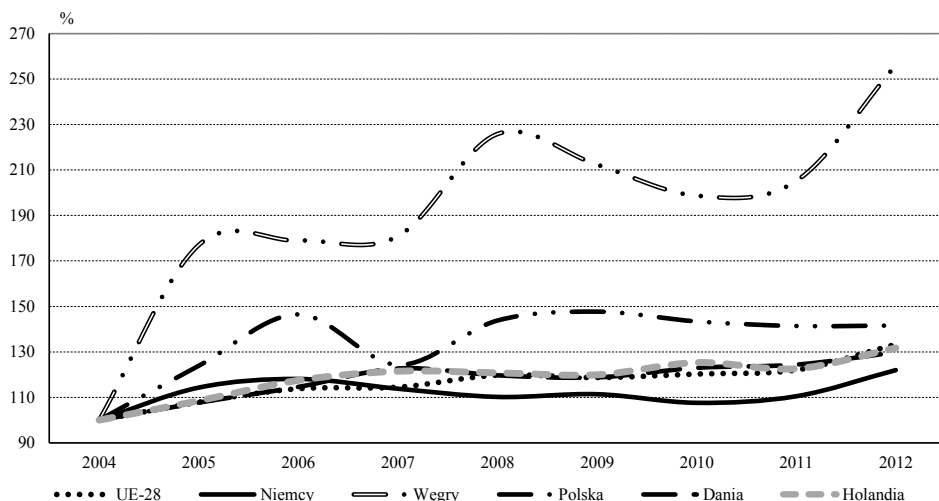
MATERIAŁY I METODYKA BADAŃ

Przedmiotem badań były ceny detaliczne warzyw w Polsce i innych krajach UE poszerzonej o Norwegię i Szwajcarię, analizowane w odniesieniu do PKB przypadającego na 1 mieszkańca. Badano kierunek i dynamikę zmian cen warzyw ogółem i PKB w latach 2004-2012 oraz cen wybranych gatunków. W obu przypadkach analizy zostały ograniczone do wybranych krajów, co wynikało w głównej mierze z dostępności danych statystycznych. W pierwszym przypadku były to, poza Polską, Holandia, Dania, Węgry i Niemcy, w drugim jedynie Niemcy jako kraj, który ze względu na położenie oraz wysoki poziom importu może być rosnącym rynkiem zbytu dla polskich warzyw. Współzależność cen i PKB badano przy użyciu współczynników korelacji Pearsona. Oceny poziomu cen warzyw na tle PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca dokonano w odniesieniu do 24 krajów europejskich, posługując się indeksami o podstawie stałej, gdzie 100% stanowił poziom cen i PKB *per capita* w UE-28 (kraje członkowskie oraz kraje, które przystąpiły do UE w kolejnych analizowanych latach). Źródłem relatywnych cen był Eurostat i odnosiły się one do średniej łącznej ceny warzyw i owoców. Pozostałe dane liczbowe pochodziły z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, roczników Eurostatu oraz publikacji IERiGŻ-PIB.

WYNIKI BADAŃ

Z przeprowadzonych badań wynika, iż w całym badanym wieloleciu 2004-2012 ceny warzyw w Polsce i innych krajach UE wykazywały tendencję wzrostową (rys. 1.). Średnio we wszystkich krajach UE ceny warzyw wzrastały corocznie o 3,2%. Podobną dynamiką charakteryzował się także wzrost cen w Holandii i Danii. W 2012 roku, w obu tych krajach, podobnie jak w całej UE-28, ceny warzyw były o około 30% wyższe niż w 2004 roku. Niższym tempem wzrostu niż średnio we Wspólnocie charakteryzowały się ceny warzyw w Holandii i Niemczech, których wzrost w ciągu 9 lat wyniósł odpowiednio 28% i 23%. W Polsce dynamika wzrostu była nieznacznie wyższa niż średnia unijna i wynosiła 3,94% średniorocznie. Z kolei wyraźnie szybszy wzrost cen w latach 2004-2012 wystąpił na Węgrzech. Było to ponad 2,5 razy. Jeśli chodzi o zmiany PKB na 1 mieszkańca, to średni poziom unijny wzrastał średniorocznie o 5,24%. W Polsce był to wzrost o 4,92%, czyli większy niż w Niemczech (2,18%), Holandii – 0,68%, na Węgrzech – 0,16% oraz w Danii, gdzie w analizowanym okresie wartość ta spadła o 0,47%.

W sytuacji istnienia jednolitego wspólnego rynku europejskiego, poza zmianami w czasie, istotne jest zróżnicowanie cen dóbr konsumpcyjnych pomiędzy poszczególnymi krajami, które – jak podkreślała Aldona Zawojka [2012], może być uznawane za potencjalne zagrożenie dla europejskiej integracji tegoż rynku. Z wielkości przedstawionych w tabeli 1. wynika, że na rynku warzyw i owoców zróżnicowanie poziomu cen detalicznych między krajami było znaczne. W analizowanym przedziale czasowym poziom cen warzyw i owoców nabywanych przez europejskich konsumentów najwyższy był w Norwegii, Szwajcarii, Danii, Irlandii oraz Finlandii. W latach 2004-2006 roku gospodarstwa domowe nabywały w tych krajach warzywa i owoce po cenie średnio o 43% wyższej aniżeli średnia cena we wszystkich krajach UE-28. W kolejnych latach różnica ta stopniowo ulegała zmniejszeniu. Wyjątkiem była Norwegia, gdzie ceny warzyw i owoców corocznie wzrastały w porównaniu do średniej z całej wspólnoty, w efekcie w latach 2010-2012 konsumenci nabywali te

Rysunek 1. Zmiany cen warzyw w latach 2004-2012 w wybranych krajach Unii Europejskiej (rok 2004 = 100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

produkty po cenach o około 77% wyższych aniżeli ceny w UE-28. Do krajów, w których warzywa i owoce nabywano najtaniej, należały Polska oraz Węgry, Czechy i Bułgaria. Ceny tych produktów w latach 2004-2006 były prawie o 50% niższe niż w UE-28. O ile jednak w trzech ostatnich krajach poziom cen systematycznie rósł w stosunku do średniej unijnej, to w Polsce po okresie wzrostu w latach 2007-2009, ponownie obniżył się. W ostatnim badanym trzyleciu ceny warzyw i owoców w Polsce stanowiły 64,3% ceny UE-28, czyli podobnie jak w pierwszym trzyleciu, i były tylko nieznacznie wyższe niż w Bułgarii. W Czechach i na Węgrzech stanowiły w tym okresie już około 80% średniej unijnej. Nadal jednak są to kraje o najniższym poziomie cen w całej Wspólnocie. Są to również kraje o najniższym PKB na 1 mieszkańca, przy czym różnica w poziomie zamożności w stosunku do średniej UE jest większa niż w przypadku cen. W Czechach i na Węgrzech PKB *per capita* stanowił około 75% PKB w UE-28, a w Polsce i Bułgarii około 58%.

Tabela 1. Relatywne ceny warzyw i owoców oraz PKB *per capita* w wybranych krajach europejskich w latach 2004-2012

Kraj	Relacje cen			Relacje PKB <i>per capita</i>		
	UE-28 = 100%					
	2004-2006	2007-2009	2010-2012	2004-2006	2007-2009	2010-2012
UE-28	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
UE-15	108,7	106,6	107,3	110,8	106,6	108,3
Belgia	104,1	105,8	104,8	105,5	106,5	104,2
Bułgaria	49,9	59,6	61,3	53,4	57,8	57,1
Czechy	63,4	70,1	80,9	64,4	69,7	78,5
Dania	134,9	132,8	132,4	144,8	130,9	132,9
Niemcy	113,8	122,0	114,1	110,8	121,8	110,5
Irlandia	136,0	138,4	136,3	143,3	135,3	136,2
Grecja	71,4	72,0	76,0	72,4	71,4	75,2
Hiszpania	96,5	96,9	96,3	98,6	96,3	96,5
Francja	112,4	113,4	118,1	119,1	113,4	116,4
Chorwacja	79,4	80,5	84,9	83,4	80,2	84,7
Włochy	122,4	98,2	99,7	131,3	99,6	110,3
Cypr	91,2	89,9	91,5	96,7	89,6	89,5
Luksemburg	136,6	124,9	119,9	149,0	124,9	125,4
Węgry	64,0	75,4	81,4	69,2	74,4	74,1
Holandia	94,7	97,4	101,0	109,5	97,1	96,7
Austria	110,3	117,4	125,3	113,2	116,5	119,3
Polska	63,0	72,8	64,3	54,0	73,2	58,4
Portugalia	82,5	79,7	86,3	87,2	80,0	87,4
Słowacja	59,5	71,2	86,0	60,0	70,9	79,8
Finlandia	131,2	125,3	119,5	142,6	123,8	125,7
Szwecja	125,2	120,3	135,7	128,8	122,6	135,2
Wielka Brytania	116,4	121,0	115,3	105,4	120,6	115,4
Norwegia	144,2	148,0	170,7	145,4	149,6	162,3
Szwajcaria	137,2	124,4	142,5	147,2	127,7	142,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Generalnie analiza porównawcza poziomu PKB przypadającego na jednego mieszkańca i poziomu cen produktów ogrodnictwa wskazuje, że w krajach charakteryzujących się wysokim PKB *per capita*, ceny warzyw były wyższe, a wraz ze spadkiem poziomu PKB spadały również ceny warzyw. Należy jednak podkreślić, iż siła związku tych wielkości w krajach o wysokim i niskim poziomie zamożności była różna. W krajach, w których ceny warzyw były wyższe aniżeli średnie ceny w UE-28 (m.in. Niemcy, Dania, Norwegia), związek pomiędzy poziomem cen warzyw a poziomem PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca był słaby, a współczynnik korelacji Pearsona wahał się w granicach $r = 0,29-0,36$. Z kolei w krajach, w których ceny warzyw były niższe niż średnie ceny w UE-28 (m.in. Polska, Węgry, Hiszpania), współczynnik korelacji Pearsona osiągał wyższą wartość w granicach $r = 0,69-0,76$, co wskazuje na silną zależność pomiędzy zmianą PKB *per capita* a zmianą cen warzyw. Do tej grupy należy również Polska.

ZMIANY CEN WYBRANYCH GATUNKÓW WARZYW

Analizując średnioroczne tempo zmian średnich cen detalicznych podstawowych gatunków warzyw produkowanych w naszym kraju można zauważyć, że w latach 2004-2012 wszystkie ceny wykazywały tendencję rosnącą (tab. 2.). Największy wzrost nastąpił w przypadku kapusty białej, której ceny corocznie wzrastały o 7,4%. Wśród gatunków charakteryzujących się wysokim wzrostem cen należy wymienić również marchew oraz pora. W przypadku tych gatunków średnioroczne tempo wzrostu wyniosło odpowiednio 4,5% oraz 4,4%. Najniższy wzrost cen detalicznych miał miejsce w przypadku brokułów i kalafiorów – wynosił odpowiednio 2,1% i 1,7%. Odmienną sytuację obserwowano w przypadku cen detalicznych wielu gatunków warzyw sprzedawanych w Niemczech, które wykazywały tendencję spadkową. W latach 2004-2012 wskaźnik średniorocznego tempa zmian średnich cen detalicznych warzyw przyjął wartość ujemną dla połowy analizowanych gatunków, a mianowicie ceny cebuli obniżały się średniorocznie o 4,3%, kalafiorów – o 1,3%, a brokułów – o 1,2%. Niewielki wzrost cen cechował pory (o 0,1%) i nieco większy marchew (o 1,4%).

Tabela 2. Średnioroczne tempo zmian średnich cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech w latach 2004-2012

Kraj	Kapusta biała	Cebula	Marchew	Pory	Kalafior	Brokuły
%						
Polska	7,4	3,4	4,5	4,4	1,7	2,1
Niemcy	0	-4,3	1,4	0,1	-1,3	-1,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Noseck i in. 2013, s. 66-113] oraz danych Eurostat.

W analizowanym okresie ceny wszystkich gatunków warzyw w Polsce były niższe niż w Niemczech. Wyjątkiem są lata 2008-2009, w których ceny kalafiorów na polskim rynku były nieznacznie wyższe aniżeli na rynku naszego zachodniego sąsiada (tab. 3.). W grupie badanych gatunków największa różnica wystąpiła w przypadku kapusty białej, której cena na polskim rynku była w latach 2004-2012 średnio o 63% niższa. Najmniejsza różnica w poziomie cen warzyw na tych dwóch rynkach wystąpiła w przypadku kalafiorów,

których ceny w Polsce w ostatnich latach wahały się między 90-109% ceny w Niemczech. Analizując zmiany relacji cen detalicznych wybranych gatunków warzyw w Polsce i w Niemczech, należy stwierdzić, że systematycznie maleje dysproporcja pomiędzy tymi cenami, co jest wynikiem wzrostu cen w Polsce przy wolniejszym wzroście czy nawet ich spadku w Niemczech. Równocześnie malała dysproporcja w poziomie PKB *per capita*, aczkolwiek zmiana ta była mniej wyraźna niż w przypadku cen warzyw. O ile średni indeks cen warzyw w Polsce w stosunku do cen w Niemczech zwiększył się w badanym okresie o 17 p.p., o tyle indeks PKB tylko o 5 p.p. W dalszym ciągu polski konsument warzyw jest w gorszej sytuacji niż konsument niemiecki, a właściwie w coraz gorszej. W 2004 roku, dysponując dochodem o 77% niższym płacił on za warzywa średnio o 63% niższą cenę, w 2012 roku zaś z dochodem o 72% niższym nabywał warzywa po średniej cenie niższej jedynie o 36%. Należy dodać, że także z punktu widzenia polskiego producenta sytuacja zbliżania się cen na polskim i niemieckim rynku nie jest zjawiskiem korzystnym, gdyż maleje jego konkurencja cenowa. By utrzymać przewagę konkurencyjną polski producent jest zmuszony do poszukiwania dróg obniżania kosztów jednostkowych, bez umniejszania jakości produktów.

Tabela 3. Poziom i relacje cen detalicznych wybranych warzyw w Polsce i w Niemczech w latach 2004-2012

Wyszczególnienie		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Ceny [zł/kg]	Polska	Cebula	1,65	1,26	1,74	2,15	1,74	1,71	2,39	2,24	1,59
		Kapusta biała	0,61	0,83	1,05	0,97	1,31	0,83	1,55	1,94	0,89
		Marchew	1,35	1,57	1,87	1,70	1,94	2,17	1,93	2,05	2,10
		Kalafior*	4,05	4,29	4,45	4,35	4,17	4,88	5,25	4,78	4,59
		Brokuł*	1,52	1,72	2,44	2,27	2,44	3,07	3,28	3,05	2,69
		Por	3,63	3,67	4,78	4,12	4,14	5,11	5,85	5,45	5,60
	Niemcy	Cebula	3,60	2,51	3,14	3,44	2,77	3,12	2,84	2,51	1,97
		Kapusta biała	3,07	2,75	3,10	2,80	2,63	2,81	3,20	3,47	2,81
		Marchew	3,14	2,78	3,15	3,06	3,02	3,59	2,97	3,47	3,59
		Kalafior*	5,39	4,65	4,80	4,43	3,82	4,85	5,43	4,81	5,20
		Brokuł*	7,92	7,56	6,93	6,47	5,65	6,97	7,67	6,50	7,73
		Por	6,50	5,89	7,23	4,92	4,84	6,58	7,27	6,75	7,15
Ceny w Niemczech = 100%											
Relacje cen [%]	Cebula	46	50	55	63	63	55	84	89	81	
	Kapusta biała	20	30	34	35	50	30	48	56	32	
	Marchew	43	56	59	56	64	60	65	59	58	
	Kalafior	75	92	93	98	109	101	97	99	88	
	Brokuł	42	47	51	55	59	60	56	56	48	
	Por	56	62	66	84	86	78	80	81	78	
	PKB/1 mieszkańca	23	24	24	25	26	28	27	28	28	

* cena [zł/szt.]

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Noseckai in. 2013, s. 66-113] oraz danych Eurostat.

PODSUMOWANIE

Jak wynika z badań przeprowadzonych przez A. Zawojką [2012] ceny warzyw, podobnie jak innych artykułów konsumpcyjnych, są na rynku europejskim zróżnicowane. Różnice te zmniejszają się z powodu szybszego wzrostu cen w krajach mniej zamożnych. Zbliżeniu cen towarzyszy w różnym stopniu zbliżenie się PKB *per capita*, czego przykładem są rynki polski i niemiecki. W 2004 roku konsument w Niemczech, dysponując dochodem o 77% wyższym niż polski, płacił za warzywa średnio o 63% niższą cenę, natomiast w 2012 roku z dochodem o 72% wyższym nabywał on warzywa po średniej cenie niższej jedynie o 36%. Jest to związane z różnym poziomem rozwoju gospodarczego. Analiza korelacji przeprowadzona za pomocą współczynnika Pearsona wykazała, że zmiany cen w większości krajów UE wykazywały silną współzależność ze zmianą PKB *per capita*, choć siła tego związku była wyższa w krajach mniej zamożnych. Wyniki przeprowadzonych badań wykazały wzrostową tendencją cen detalicznych warzyw w Polsce oraz pozostałych krajach UE. W analizowanym okresie miał również miejsce wzrost PKB *per capita*.

LITERATURA

- Dziedzic Sylwia, 2008: *Spoleczno-kulturowe uwarunkowania rozwoju bezpośredniej sprzedaży produktów rolniczych*, „Zeszyty Naukowe SGGW. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej”, nr 67, s. 117-125.
- Helbling, Thomas, Mercer-Blackman Valerie, Chang Kevin, 2008: *Riding a Wave: Soaring commodity prices may have a lasting impact*, „Finance and Development” 45(1), s. 22-43.
- Jabłońska Lilianna, Brejtkopf Maria, Olewnicki Dawid, 2012: *Ceny warzyw na polskim rynku hurtowym w latach 2002-2010*, „Roczniki Ekonomii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich”, t. 99 z. 2, s. 104-133.
- Kotler Philip, 1994: *Marketing: analiza, planowanie, wdrażanie i kontrola*, Wydawnictwo Gebethner i S-ka, Warszawa, s. 411-417.
- Kozera Agnieszka, Kozera Cezary, 2011: *Poziom życia ludności i jego zróżnicowanie w krajach Unii Europejskiej*, „Journal of Agribusiness and Rural Development”, 4(22), s. 123-133.
- Loening Josef Ludger, Durevall Dick, Birru Yohannes Ayalew, 2009: *Inflation dynamics and food prices in an agricultural economic: The case of Ethiopia*, Working Papers in Economics nr 347, s. 1-20.
- Mitchell Donald, 2008: *A Note on Rising Food Prices*. „Policy Research Working Paper” 4682, s. 1-14.
- Nosecka Bożena, Stępka Grażyna, Strojewska Irena, 2013: *Ceny skupu, hurtowe i detaliczne owoców i warzyw w latach 2003-2012*, „Studia i Monografie”, nr 159, IERiGŻ-PIB, s. 66-113.
- Piekut Marlena, 2013: *Konsumpcja w polskich gospodarstwach domowych na tle krajów europejskich*. „Problemy Zarządzania”, vol. 11, nr 1 (40) t. 1, s. 23-39.
- Sobczak Wioleta, Jabłońska Lilianna, 2014: *Ceny detaliczne warzyw a poziom zamożności społeczeństwa*, „Roczniki Naukowe SERiA”, t. XVI, z. 2, s. 275-281.
- Stec Małgorzata, 2004: *Analiza porównawcza poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego Polski na tle krajów Unii Europejskiej i krajów do niej kandydujących*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, nr 5, s. 9-15.
- Świetlik Krystyna, 2008: *Ceny żywności w procesie rynkowych przemian polskiej gospodarki (1994-2004)*, „Studia i Monografie”, nr 141, IERiGŻ-PIB, Warszawa s. 68-91.
- von Braun Joachim, 2007: *The world food situation: new driving forces and required actions. Food Policy Report 18*, „International Food Policy Research Institute”, [on-line], <http://www.ifpri.org>, dostęp: maj 2014.
- Zalega Tomasz, 2011: *Wpływ kryzysu na postawy i zachowania gospodarstw domowych wysokodochodowych*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, z. 18, s. 468-485.
- Zawojka Aldona, 2012: *Zróżnicowanie i konwergencja cen dóbr konsumpcyjnych w integrującej się Europie*, „Roczniki Ekonomii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich”, t. 99, z. 2, s. 16-32.

Wioleta Sobczak, Lilianna Jabłońska

VEGETABLES RETAIL PRICES IN POLAND AND SELECTED EU COUNTRIES

Summary

In the paper the horizontal and vertical comparative analysis of retail prices of vegetables in Poland and selected European countries have been done. The differences in prices between countries against level of affluence differentiation, the dynamics of their changes in the selected countries and the price relationships of some vegetables have been analyzed. The time series for the relative prices of horticultural products in the form of price indexes and the GDP per capita come from Eurostat, the Central Statistical Office and the publication of the Institute of Agricultural and Food Economics - National Research Institute. The study covered the years 2004-2012, in after the Polish accession to the EU. The results of the analysis will allow to assess the situation of vegetable consumers in Poland compared to other EU countries, and may be also helpful in decision-making process of companies operating on the vegetable market. Research has shown that on the European markets there is a growing trend in vegetable retail prices, accompanied by an increase in GDP per capita. The strength of the correlation of these two variables was higher in countries with lower levels of wealth.

Adres do korespondencji:

Mgr inż. Wioleta Sobczak, prof. dr hab. Lilianna Jabłońska
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Samodzielna Pracownia Organizacji i Ekonomiki Ogrodnictwa
ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa
tel. (22) 593 20 25, 593 20 20
e-mail: wioleta_sobczak@sggw.pl, lilianna_jablonska@sggw.pl